

BME Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki
Kar

Munkavédelmi szakirányú továbbképzési szak
Munkavédelmi szakmérnök szakirányú
továbbképzési szak
Kötelező tárgy

TANTÁRGY ADATLAP ÉS TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

Kémiai biztonság

Chemical Safety

2022. 02. 01.

1.	kód	Szemeszter	Követelmény	Kredit	Nyelv	Tárgyfélév
	BMEKOTOS155	1.	14+6+0 v	5	magyar	1/1

2. A tantárgyfelelős személy és tanszék:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Dr. H. Nagy Judit	igazgató	BME KJK MTK

3. A tantárgy előadója:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Szabó Márta	óraadó tanár	BME KJK MTK
Nagy Margit	óraadó tanár	BME KJK MTK
Cserta Zsófia	óraadó tanár	BME KJK MTK

4. A tantárgy az alábbi témakörök ismeretére épít: -

5. Kötelező/ajánlott előtanulmányi rend: -

6. A tantárgy célkitűzése:

A tantárgy célja: A veszélyes anyagokkal és keverékekkel, valamint a legfontosabb kémiai reakciókkal és a kapcsolódó munkáltatói feladatokkal, kötelezettségekkel kapcsolatos alapvető kompetenciák biztosítása.

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák:

Tudás

- A tantárgy teljesítésével a hallgató megismeri a kémiai reakciókkal kapcsolatos alapvető tudnivalókat, beleértve a biztonságtechnikai jellemzőket;
- ismeri a veszélyes berendezés fogalmát; a veszélyes berendezésben beszállással történő munkavégzés fontosabb kockázatait; a biztonságos munkavégzés műszaki-, tárgyi-, személyi feltételeit;
- ismeri és meg tudja különböztetni a munkahelyen alkalmazandó egészségvédelmi és biztonsági jelöléseket a veszélyes anyagok/keverékek/készítmények címkéjén, illetve a veszélyes áruk szállítása során használatos jelölésektől;
- áttekintéssel rendelkezik a veszélyes vegyi anyagok kezelését szabályzó kémiai biztonság magyar és európai jogszabályokról;

- ismeri a fontosabb szerves és szervetlen vegyipari technológiákat, valamint ezek biztonságtechnikai hátterét, legfontosabb követelményeit;
- rálátással rendelkezik az elmúlt időszakban történt néhány nagyobb vegyi és tűzkatasztrófáról, amelyek kapcsán ismeri a vonatkozó magyar és az európai katasztrófavédelmi előírásokat;
- ismer néhány, veszélyes vegyi anyag felhasználáshoz kötődő, megtörtént magyar eseményt, igazságügyi szakértői szempontból feldolgozva, így a hatósági tevékenységről is rendelkezik ismeretekkel;
- a gyárlátogatás alapján gyakorlati rálátással bír egy gyógyszergyár hatóanyag-gyártási folyamatairól és annak néhány alapvető berendezéséről is.

Képesség

- Képes alkalmazni a kémiai biztonság és a katasztrófavédelem joganyagát;
- segítségével (technológus, üzemvezető) képes a veszélyes kémiai folyamatok biztonságtechnikai szempontból érzékeny pontjait meghatározni;
- képes a technológiai folyamatok kémiai biztonsági kockázatelemzés és kockázatértékelés elvégzésére.

Attitűd

- Ismeretei bővítése során együttműködik az oktatóval és hallgató társaival;
- folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását;
- nyitott az információtechnológiai eszközök használatára;
- törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra.

Önállóság és felelősség

- A technológiai szakemberekkel együttműködve végzi az alapvető biztonságtechnikai problémák feltárását és a rendelkezésre álló források alapján történő megoldását;
- nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket;
- egyes helyzetekben – csapat részeként – együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában;
- gondolkodásában a rendszerelvű megközelítést alkalmazza;
- felelősségtudatosan vesz részt a gyárlátogatáson.

7. A tantárgy részletes tematikája:

Tematika	elmélet	gyakorlat
	óra	
Kémiai biztonság története, alapfogalmak A munkahelyen alkalmazandó egészségvédelmi és biztonsági jelölések, veszélyes áruk közúti szállítása során használatos jelölések; a magyar veszélyes anyag szabályozás ismertetése. A veszélyes berendezésben beszállással történő munkavégzés fontosabb kockázata; a biztonságos munkavégzés műszaki-, tárgyi-, személyi feltételei	3	
Veszélyes anyagok, illetve veszélyes keverékek csomagolása, feliratozása (címkézése), tárolása, szállítása, reklámozása	0,5	0,5

Az anyagok és keverékek veszélyesség szerinti osztályozása, bejelentése, biztonsági adatlapok, H- P- és EUH mondatok, piktogramok	0,5	0,5
Kockázatbecslés, kockázatsökkentés a kockázatok kezelése kockázatok ismertetése, közlése, információcsere.	1	1
Az alapvető vegyipari technológiák, kémiai folyamatok, vegyipari eljárások, műveletek áttekintése, esettanulmányok ismertetése.	2	1
Szakmai gyakorlat, gyógyszeripari műveletek.		3
Rákkeltő, mutagén hatású veszélyes vegyi anyagok alkalmazásai Biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelme; a potenciálisan robbanásveszélyes környezetben levő munkahelyek minimális munkavédelmi követelményei.	3	
Korlátozás és engedélyezés alá vont veszélyes vegyi anyagok és készítményekkel kapcsolatos ismeretek. Az Európai Parlament és Tanács 1907/2006/EK rendelete és a REACH és az Európai Parlament és Tanács 1272/2008/EK rendelete a CLP/GHS ismertetése	3	0
Ipari katasztrófák (SEVESO), veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos ipari balesetek elleni védekezés alapismeretei	1	

8. A tantárgy oktatásának módja: előadás, gyakorlati példákkal illusztrálva és üzemplátogatás

9. Követelmények

A tantárgy aláírásának feltétele: részvétel legalább az órák 70%-án (az ellenőrzés módja: jelenléti ív).

Vizsgajegy: az írásbeli vizsgadolgozat eredménye alapján, legalább az elérhető pontszámok 50%-ának teljesítésével.

10. Javítási és pótlási lehetőségek: Az írásbeli vizsgadolgozat a vizsgaidőszak végéig a meghirdetett időpontokban javítható vagy pótolható. A jelenléti követelmény teljesítése nem pótolható.

11. Jegyzet, tankönyv, felhasználható irodalom:

- A BME KJK e-learning rendszeréből (edu.kozlek.bme.hu) letölthető segédanyagok
- Dr. Kápolna Ferenc: Segédkönyv (Vegyipari technológiai alapismeretek)
- A vonatkozó magyar jogszabályok
- Nemzetközi jogszabályok a kémiai biztonságról: REACH, CLP/GHS
- Honlapok: <http://osha.europa.eu>, <http://omfi.hu>, <http://okbi.hu>, <http://mvff.munka.hu>

12. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka:

Kontakt óra	20
Félévközi készülés órákra	60
Vizsgafelkészülés	70
Összesen	150

13. A tantárgy tematikáját kidolgozta:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Szabó Márta	óraadó tanár	BME KJK MTK
Nagy Margit	óraadó tanár	BME KJK MTK
Cserta Zsófia	óraadó tanár	BME KJK MTK